

Фактори впливу на процес управління інноваційним розвитком

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто та систематизовано фактори, які впливають на процес управління інноваційним розвитком

Ключові слова: фактори, зовнішні фактори, внутрішні фактори, інноваційний розвиток

Вступ

В сучасних умовах усі суб'єкти господарювання функціонують в умовах глобалізації ринку, що підвищує конкуренцію на усіх ринках, включаючи локальні. Якщо в 19 столітті підприємства конкурували лише у межах країни, то на сьогодні - в межах світової економіки. Глобалізація економіки спричинила ситуацію, за якої місце виробництва перестало відігравати значення з точки зору конкурентної боротьби, адже досить швидко можна відправити товар у будь-яку точку світу. На перше місце виходять такі чинники, як: дилерська мережа з обслуговування, популярність продукції, співвідношення «ціна – якість»; безпечність продукції. Саме тому, важливим є забезпечити належний рівень інноваційного розвитку.

Результати дослідження

Інноваційний розвиток сучасного підприємства є головною передумовою у формуванні конкурентних стратегій підприємства під впливом змін у глобальному економічному середовищі, які характеризуються активним ростом конкуренції. Підприємства, що будують свою тактику відповідно до інноваційного підходу будуть мати значно ширші перспективи у збереженні та підвищенні показників конкурентоспроможності. Отже, залучення оптимально розроблених інструментів оцінювання організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку підприємства виступає базою до розвитку інноваційного потенціалу. Таким чином, підприємство має змогу розвиватися у сфері інновацій тільки за умови, що воно володіє потрібним для цього інноваційним потенціалом.

Інноваційний розвиток спрямований на практичне застосування наукового, технічного результату та інтелектуального потенціалу для отримання нової чи радикально покращеної виробленої продукції.

У більшості випадків процес інноваційного розвитку можна розглядати з різних боків та з різною мірою уточнення:

- паралельно-послідовне здійснення науково-технічної інновації, виробничих операцій та маркетингу;
- у вигляді тимчасових стадій життєвого циклу інновації від зародження ідеї до її виготовлення на запровадження;
- як хід фінансування та інвестування нововведення на запровадження і поширення нового продукту або послуги [1].

Огляд літературних джерел [2-6] показав, що на інноваційний розвиток впливає значна кількість чинників, які часто розділяють в розрізі зовнішніх та внутрішніх (рис. 1).

Зовнішнє середовище підприємства є сукупністю господарюючих суб'єктів та чинників, які впливають на інноваційний розвиток через компоненти макросередовища. Внутрішнє середовище, у свою чергу, охоплює сукупність елементів всередині організації, що впливають на її функціонування. Застосування інноваційних підходів в управлінні підприємством створює таке внутрішнє середовище, яке підвищує рівень ризиків, включаючи інвестиційні, і приводить до змін на всіх рівнях управління та виробничих процесів.

До зовнішніх чинників впливу на інноваційний розвиток відносять економічні, ринкові та інші. Внутрішні чинники впливу на інноваційний розвиток залежать безпосередньо від якості менеджменту на підприємстві та поділяються в розрізі операційних, інвестиційних та фінансових.

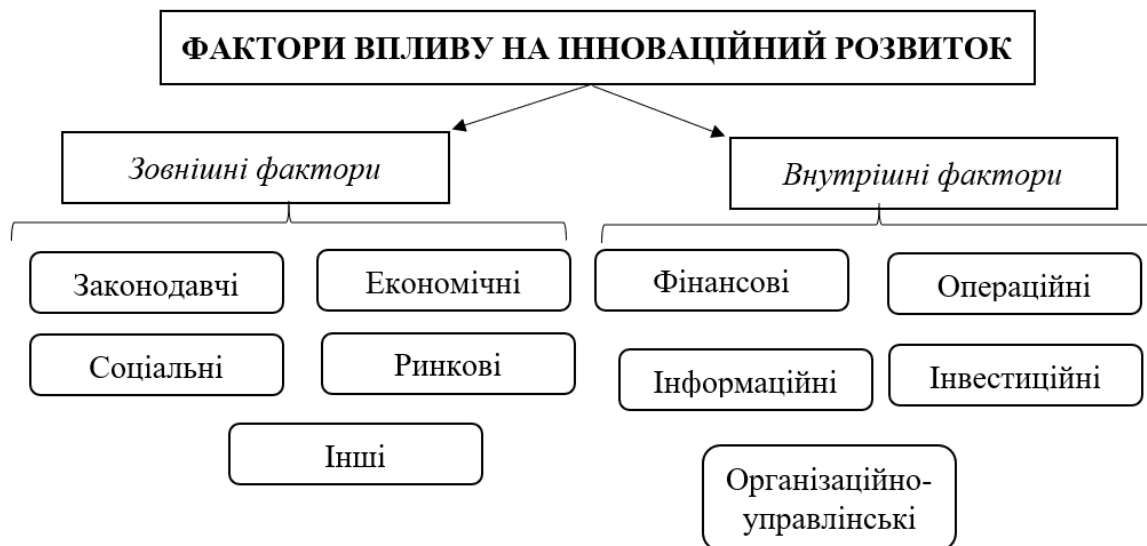

Рис. 1. Фактори впливу на інноваційний розвиток

Також чинники впливу в основному поділяли на [7]:

- законодавчі – через систему законних та підзаконних актів забезпечують правову основу інноваційного розвитку підприємств в Україні;
- організаційно-управлінські – впливають через інституційно-управлінські та інституційно-організаційні зміни в інноваційній сфері;
- фінансово-економічні – регулюють особливості здійснення інноваційної діяльності підприємств з позицій грошово-кредитних, бюджетно-податкових важелів інноваційного розвитку;
- техніко-технологічні – впливають на технічну та технологічну складову інноваційної діяльності промислових підприємств;
- соціальні – вплив соціальних наслідків інноваційного розвитку від впливу багатьох інших факторів;
- екологічні – вплив на довкілля нових технологій, нових матеріалів, нових видів енергії в процесі інноваційної діяльності підприємств;
- гуманітарні – впливають на інноваційний розвиток через ступінь освіченості населення, рівень знань і науки в країні;
- інформаційні – на основі використання інформаційних ресурсів характеризують особливості інноваційного розвитку підприємств.

Згідно із системним підходом підприємство є системою, яка відчуває вплив зовнішніх та внутрішніх факторів впливу, важливим є врахування впливу на інноваційний розвиток як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

На думку Волошук Л.О. управління інноваційним розвитком підприємства має фокусуватись в двох напрямках: управління власне розвитком та управління його інноваційністю [8].

Визначення напрямку інноваційного розвитку підприємства залежить не лише від його мотивів, але й від аналізу вигод, які споживач отримує від інноваційної продукції, співвідношення її ціни та ефективності, а також порівняння результатів впровадження нововведень із вкладеним інноваційним капіталом. Якщо сукупна оцінка вигод від використання інновацій перевищує оцінку ціни, а ефективність нововведень перевищує затрати інноваційного капіталу, цей напрямок розвитку характеризується як «всебічні переваги».

ВИСНОВКИ

Огляд літературних джерел показав, що на інноваційний розвиток впливає значна кількість чинників, які часто розділяють в розрізі зовнішніх та внутрішніх. Систематизовано основні чинники впливу на інноваційний розвиток.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Водянка Л.Д. До питання про економічну сутність поняття інновацій та їх класифікації. *Інноваційна економіка*. 2012. № 5. С. 173 – 178
2. Онікієнко В. В. *Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України*. РВПС НАН України, 2006. С. 480.
3. Ілляшенко С. М. *Управління інноваційним розвитком*. навч. посіб. Університетська книга, 2003. С. 278.
4. Рогоза М.Є. *Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: моделі та механізми*. монографія РВВ ПУЕТ, 2011. С. 136.
5. Діденко Є. О., Моторна Ю. С., Процес інноваційного розвитку підприємства та його особливості. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6848>
6. Тарасова О. В. Теоретико-методологічні основи інноваційної діяльності підприємств. *Економіка харчової промисловості*. 2022. № 1. С. 37 - 41.
7. Спіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Методологія оцінювання інноваційного потенціалу підприємств. *Agricultural and Resource Economics*. 2020. № 6(3). С. 171-190. URL: <https://are-journal.com/are/article/view/343>.
8. Волощук Л.О. Інноваційний розвиток промислового підприємства: сутність та проблеми аналітичного забезпечення в умовах індикативного управління. *Бізнес Інформ*. 2014. № 11. С. 75-79.

Вікторія Ігорівна Литвинюк – студентка групи МФКД-23м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: viktoria.igorivna1930@gmail.com

Науковий керівник: В'ячеслав Васильович Джеджула – доктор економічних наук, професор, професора кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Lytvyniuk Viktoria I. - MFKD- 23m student group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.